

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izločijo pošiljati, uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake pete vrste po 30 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrlet 2 kroni, kate naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Kje je udanost in kje — izdajstvo?

„Nikogar se ne more siliti, naj bi bil lojalen,“ rekel je svoječasno tržaški državni pravdnik onim Slovincem, ki so se izgovarjali, da jim je proti Italijanom preveč kri zavrela, ker je iz njihovih vrst morilec preblage cesarice Elizabete, in ker so se Italijani splošno kar hladno obnašali napram temu groznemu dogodku.

Res, da se ne da niti žalost niti veselje izsiliti, toda če izbruhne iz čiste srčnega čustvovanja, morale bi se takim čustvom meje raztegniti, ne da bi takoj zadela ob — kazenski zakonik.

Slovinci smo rahle nravi, rekli bi, nekako solzivega značaja. Že vsled tega nam je udanost do vladarske hiše vcepljena. To svojo udanost ne kažemo le v besedah, temveč dejansko, kar nam je bilo že čestokrat usodno.

Narod s toliko udanostjo pač ne more biti državi in njenim naredbam nevaren. Vkljub temu stojimo Slovenci vedno pod nekako državno kontrolo, od raznih sovražnih strani predbaciva se nam „panslavizem“, katerega pa poznamo Slovenci le bolj po imenu.

Morda bi bila naša velika sreča, ko bi se panslavizma v okvirju avstrijske države res tako zavedali, kakor nas nasprotniki dolžijo. Naš panslavizem je skromna, nedolžna ideja, ki objema slovanske brate pod habsburškim žezlom, čez državne meje si ne želi. Pravzaprav ta ideja niti panslavizem ni, ker ne obsega vseh slovanskih rodov. Čisto kaj drugega je pangermanstvo, ki stremi edino po Prusiji, kaj drugega je tudi italijanska irredenta, katere cilj je kraljestvo Italija in izdajalska želja združiti avstrijske pokrajine, v katerih prebivajo, z „materjo Italijo“.

Avstrijski Nemci in Italijani prav nič ne prikrivajo teh svojih teženj, z lahko vestjo pridejo v navzkrižje z lojalnostjo do rodne države, saj se nihče ne — sili, biti lojalen.

Ne le, da nimajo za izdajalska stremjenja nadzorstva nad seboj, še nam Slovanom se vsiljujejo za nadzornike. Ako pa slovenski časopisi eden ali drugi posebno kričeč slučaj nemške ali italijanske nezvestobe omenijo, potem smo mi ovaduhi, zatiralci slobodnega mišljenja.

Panslavizem se pri Slovincih zasleduje, ako pride skupaj na razgovor par mladih dijakov, par „Sokolov“, da, v cerkvenih propovedih iztika se za to pošastjo. V Zagrebu se je sešlo nedavno slovensko in hrvaško dijaštvo k skupnemu razvedrilu in razgovoru. Hrvaska vlada je videla v teh nedolžnih mladeničih nositelje panslavizma ter ahod zabranila, da, v začetku je celo zapovedala slovenskim dijakom takoj zapustiti Zagreb. Ali smo Slovenci res okuženi? Kako da si še upajo vsaj naše vojske združevati z drugorodnimi, kako da se ne boje denar našega kmeta pošiljati iz dežele v razne državne blagajne?

V Celju smo hoteli obhajati dne 15. t. m. sokolsko 10letnico. Vabili smo k tej domači veselici le avstrijska sokolska društva, nismo vabili ne Rusov, ne Poljakov, tudi Bolgarov in Srbov ne. Vkljub temu je štajarski namestnik

izrazil bojazen, da celjsko nemštvo najbrže razburja le vseslovanski značaj napovedane slavnosti. Sli smo vsled tega v svoji popustljivosti še dalje ter povabili samo slovenska sokolska društva. A sedaj smo videli, da je panslavizem le pretveza, Slovence sploh tlačiti v slobodnem razvitku, kajti vkljub vsemu je bila slavnost vendar prepovedana tudi od namestništva.

Niti cerkveno-narodni Slomšekovi slavnosti na Ponikvi se ni prizaneslo s kontrolo panslavizma. Očevidci so nam pravili, da so videli celo v cerkvi vladnega odposlanca, ki je v potu svojega obraza stenografoval — pridigo. Ako se nas hoče tako strogo nadzorovati, ne bo zadoščevalo številno vladno osobe, da si zapisuje nedeljske pridige po raznih cerkvah.

Kdo bi mislil, da smo Slovenci tako opasen narod! „Zveza nemških turnarjev“ bo zborovala prihodnje leto v Gradcu. Kakor na druge take shode, prišli bodo tudi v Gradec zastopniki iz vseh pokrajin Prusije, Nizozemske, Švice itd., a država se ne bo podirala, čeravno znajo taka nemška društva čisto drugače povdarjati celokupnost Nemcev.

Če primerjamo nezabranjeno početje pangermanstva in italijanske irredente s pohlevnimi idejali slovanske vzajemnosti, vzdihniti moramo razočarani in ogorčeni.

Kaj počenjajo italijanski neodrešenci baš sedaj ob smrti italijanskega kralja Umberta na račun avstrijske potrpežljivosti! Istrski deželni zbor, ki je na predzorni način preginal iz zbornice slovenske zastopnike, prelevil se je v pravcato italijansko kamoro. Sam deželni glavar dr. Campitelli je govoril sožalnico za kraljem Umbertom, ki je bila neodrešencem dobro amljiva, če ravno govorjena s tisto previdnostjo, kakršno poznajo neodrešenci pri svojih nakanah. Misel njegovega govora je bila: Ča je tudi ubila krogla kralja Umberta, ni zastavila savojske hiše, da ne dovrši svoje naloge za osvoboditev Istre.

Na povelje tržaškega magistrata mora za lovati mesto in okolica. Okoličanske šole, ki so ob smrti naše cesarice Elizabete si morale same priskrbeti žalostni znak, dobile so sedaj od magistrata brezplačno črne zastave, da žalujejo za italijanskim kraljem Umbertom.

Kdor tedaj brez sovraštva zasleduje kontrolo in nagajivost zoper naše gibanje ter svobodno izdajalsko politiko Nemcev in Italijanov, temu pride, nehote na misel pregovor: „Tatove pusté bežati, tatiče pa obešajo.“

Celjske in štajarske novice.

(Cesarjev 70letni rojstni dan) se je obhajal v Celju nekako na povelje, zaradi tega dovolj hladno. Vkljub magistratnemu priporočilu je imelo le malo hiš zastave. „Frankfurtarce“ niso bile prav na mestu, drugih zastav pa celjski purgarji ne marajo. Zvečer je bila tudi bakljada, pri kateri pa se je vse tako tiho pomikalo kakor za pogrebom. „Hajlati“ ni kazalo, drugih pozdravov pa nemški Celjani ne poznajo. Razun vojaške maše na velikem vežbališču in običajne maše v župni cerkvi, katere se je udeležilo c. kr. uradništvo, ni bilo nič odkrito svečanega. Zopet smo imeli priliko opazovati, kako hladna

sapa veje v Celju, če se ne gre za germanasko demonstracijo.

(Vojaštvo v Celju.) Od dne 15. t. m. včeraj smo imeli v Celju vse štiri bataljone črnega brambovskega polka. Vojaštvo je bilo nastanjeno večinoma po praznih mestnih šolah. V soboto dne 18. t. m. je bila slovesna vojaška maša na velikem vežbališču na čast cesarjevega 70. rojstnemu dnevnu. Včeraj so odrinili vojski skozi Savinjsko dolino k velikim vojaškim vajam na Kranjsko.

(„Giftna krola“ iz Ptuj) se je zamotala v take konfuzije, da je sama nad seboj obupala. V začetku je z „onikanjem“ duhovnikov hotela biti pobožna, potem je udarila po duhovniških organizatorjih, zopet v drugi številki je priporočala ustanavljanje kmetijskih zadrug; nekje obeča kmetom odpravo davkov, v zadnji številki pa pove, da slovenski kmetje še vse premalo davkov plačujejo v primeri z Gornještajarci ter za svojo petino (?) davkov preveč (!) dobrot prejemejo od štajarskega deželnega odbora. Ali ni pri taki zmedenosti pojmov „scagati“ še tako miroljubni „kroti“! Sicer pa izpove v zadnji številki da „Štajerc“ lahko piše „ali liberalno ali klerikalno, celo nemškonacionalno“ — lahko tedaj izhaja v črni in beli barvi, baš kakor — kokošinjek; kajti velja za celo leto nič več kakor samo 60 kr. Vsekakor še predragi odpadki! In kako zna računati ter primerjati svojo naročnino z „Domovino“! Ne pove pa, da izhaja capica vsakih 14 dni na polovični obliki. Ko bi izhajal vsak teden, stal bi 60 kr. $\times 2 = 1$ gld. 20 kr., ko bi izhajal dvakrat na teden kakor „Domovina“ stal bi 1 gld. 20 kr. $\times 2 = 2$ gld. 40 kr., ko bi imel še enkrat večjo obliko tako kakor jo ima „Domovina“ stal bi 2 gld. 40 kr. $\times 2 = 4$ gld. 80 kr., a ko bi imel vsaj nekaj zdrave prebavljive vsebine, zvišali bi mu ceno vsaj na 5 gld. „Krola“ smatra našega kmeta za tako bedastega, da ne zna prav nič računati, kakor ne računajo oni, ki se pustijo molzti v nemških trgovinah.

(Kako si drznejo nas zasramovati!) Na dan Slomškovih slavnosti na Ponikvi vprašal je nek železniški uradnik iz neke postaje med Zidanem mostom in Ponikvo (gotovo iz Celja) na ondoto postajo: „Regnet es in Ponigl?“ (Ali dežuje na Ponikvi?) Na zatrjujoč odgovor je zopet odgovoril: „Recht geschieht es der windischen Bagage!“ (Prav se zgodi slovenski sodrgi!) Ako je kontrola pri južni železnici količkej vestna, mora dotičnega zasramovalca izslediti. Še večja predznost se je zgodila pri večernem vlaku na Ponikvi. Sin ondotnega postajenačelnika je prišel pljuvat v vozove izletnikov. Za oba slučaja imamo dovolj prič. Vprašamo le ponkovškega postajenačelnika, ali je njegov sinček storil to surovost na — povelje, ali ga hoče potegniti za ušesa, sicer ga bomo priporočili pri vodstvu južne železnice, kako „moderno“ se vpliva za promet na njeni progi od lastnih službenec in njihove zalege.

(Nemško zasmehovanje.) Celjska „žaba“ našteva naše neuspehe v zadnjem času, kakor: „Potrjenje Stigerja celjskim županom, omejitve dimnikarskih delokrogov, imenovanje Nemca graškim višjim državnim pravdnikom, prepoved

sokolske desetletnice, zadnja imenovanja pri tukajšnjem okrožnem sodišču. Vse to premlevala s strastnim zadovoljstvom ter duhovito pristavljala, da tudi vrhovnim poveljnikom v Kini ni imenovan kak Slovenec, temveč Prus. Naše ljudstvo bo hvaležno, če se ga tudi od te strani opozarja na krivice, ki se nam gode, pod sedanjo vladjo, vsaj pozabilo ne bo maščevanja. Vrhovno poveljstvo na Kitajskem pa radi pripuščamo Prusu, če ljubše bi nam bilo, če dobe tudi celjski „velikani“ Oechs, Ambrožič kakšno šarčo v Kini, morda potrebujejo v vojni kakoga — Terzita.

(Duhovniške premembe.) Stalni veroučitelj na mariborski kadetni šoli je postal vojaški kapelan č. g. Jakob Tajek. Ednako mesto je dobil v kadetni šoli v Liebenau pri Gradcu admontski benediktinec č. o. dr. Rajmund Miklavc, doma iz Ribnice na Pohorju.

(Novi maši.) V Špitaliču je daroval dne 15. t. m. prvo sv. mašo benediktinec Celjan č. o. Leon Sivka. V nedeljo dne 19. t. m. bila je v Žusemu nova maša goriškega bogoslovca č. g. Polutnika.

(Slovenskega učiteljstva prmanjkuje.) Letos je dovršilo mariborsko učiteljske samo pet Slovencev, a od teh se posveti učiteljstvu le eden, dočim si bodo ostali štirje iskali druge poklice. Naši „prijatelji“ pri dež. šolskem svetu v Gradcu že mislijo na to, vpeljati na graškem učiteljsku nekaj slovenski tečaj, da bi potem pošiljali na Spodnje Štajarsko nemške učitelje. Jezikovna usposobljenost teh ljudi bi bila podobna onim sodnikom, ki izhajajo iz takozvanega Tomšičevega slovenskega kurza. To bi bilo preveč usodno za naše šole in za slovenski značaj, da na to niti misliti ne upamo. Toda če ne bo med Slovenci več učiteljskega naraščanja, lahko nas udari še ta šiba iz ponemčevalnega Gradca.

(Na Dobrni) so praznovali cesarjev rojstni dan v znamenju nemške demonstracije. Pri maši so pele „nemške dame“ pod vodstvom cerkvenega pevskega vodje nemško. Tudi cesarska pesem se je pela koncem mase v nemškem jeziku. Obeta pa se, da se je tako zapostavljanje Slovencev na Dobrni zgodilo letos zadnjikrat.

(Za Slomšekovo ustanovo) je daroval ponkovski rojak, magistratni policijski svetnik v Ljubljani, g. Fran Podgoršek, sto kron. Živeli posnemovalci!

(Iz Konjice) se nam poroča: Včeraj bil je tukaj potovalec „Štajerca“ iz Ptuja ter nam ga je ponujal na vse moči, da bi si ga naročili. Poleg tega nam je tudi ponujal od nekega nemškutarskega trgovca „heruš“ tako zvaní šnops prav izvršten iz ptujske nemčurske luže. Romar „giftne krote“ se hvali, da ima ta list 7000 bralcev in naročnikov in da je posebno dober zoper katoliške duhovnike; gotovo se je ta potovalec trde grbanče za 20 zmotil. Njegov „heruš“ se pa ravno prilega te „giftni kroti“, da jo še bolj nemudoma napravi, kakor je.

(V Konjicah) je zbolelo več oseb za legarjem.

(V Žičah) vrši se dne 2. septembra t. l. veselica z godbo, govori, petjem, dvema igrama, plesom in tombolo. Natančni spored prihodnjič. Veselica vrši se pod streho.

(Iz Bizeljskega.) Zadnji poročevalec našega lista je ono grozno vest, da je toča pobila pridelke celega brežiškega okraja, deloma že po pravil. Res čudno je, da so ljudje v nesreči tako daljnovidni! To bi se cenjeni bralci šele čudili, ko bi čuli o oni dva centa težki toči, ki je baje nekje ob hrvaški meji padla na zemljo! Dovolj bodi teh izmišljenih govoric in smelo trdim, da ona toča ni uničila vinogradov celega okraja, marveč le nekaternikom. Med nepoškodovane se smemo letos prištevati tudi Bizeljani z manjšimi izjemami. (Niže ležečim goricam je namreč mnogo škodoval mraz.) Z grozljem preobloženi trsi nam obetajo izbornu trgatavo, če nam ga Bog čuva še do tedaj. Zato vabimo vinske trgovce bližnjih in daljnih krajev na znano, dobro „bizeljsko kapljico“ ter jih opetovano svarimo pred onimi brezvestnimi postopači mešetarji, ki po kolodvorih preže na nje in si polnijo ob takih prilikah le svoje žepe.

(Čitalnica v Slov. Bistrici) priredi s sodelovanjem slovenjebistriškega pevskega in tamburaškega društva in celjske narodne godbe v nedeljo dne 26. avgusta 1900 popoldne ob 4. uri „Slomšekovo slavnost“ h kateri se vljudo vabi.

(Dirkalsko društvo ljutomersko) priredi v nedeljo dne 9. septembra t. l. popoldne svojo jesensko konjsko dirko z obširnim sporedom. Obveščamo in vabimo konjereje iz cele Štajerske na to dirko in opozarjamo na izvanredno visoka darila. Dnevni red sestoji iz treh točk in sicer: 1. Začetna vožnja, darila v znesku 475 kron. 2. Plemenska vožnja, darila v znesku 500 kron. 3. Dunaj-badensko darilo v znesku 225 kron, torej skupaj 1200 kron. Propozicije se naj pleneno ali ustavno zahtevajo pri načelnstvu.

(Pri Sv. Jurju na Ščavnici) se potegujejo, da dobe sodišče in daskarijo iz Radgone, kajti v Ščavnici so najmočnejši davkoplačevalci, podnebje je zdravo in pripravnega prostora dovolj za zgradbo dotičnih poslopij.

(Sadje in vinorejska šola v Mariboru) je zaključila šolsko leto dne 13. avgusta t. l. Koncem leta je bilo na zavodu 36 gojencev, od teh 28 Slovencev in 8 Nemcev. Zavod je zapustilo 16 gojencev. Za 8 Nemcev zdrži tedaj dežela ta zavod v nemščini ter nastavlja pruske učitelje. Sramota za — nas!

(Če je res!) Nemški listi poročajo, da je dovolil štajarski deželni odbor s pomočjo drž. podpore 140.000 gl. za vinorejce, od katerega posojila odpade na ptujski okraj, posebno na Haleze 100.000 gl. Vrhutega je nakazala dežela 2000 gl. kot nekako darilo manjšim vinogradnikom, ki pridno obnavljajo svoje vinograde.

Druge slovenske novice.

(Cesarsko pomiloščenje.) Povodom 70letnega rojstnega dne je pomilostil cesar 56 kaznjencev, od teh sta pa dva v Gradcu in Mariboru ter pet ženskih v Begunjah na Gorenjskem.

(V pokoj gre) dvorni svetnik pri kranjski deželni vladi g. A. Schermerl.

(„Naša straža“) je sklenila v svoji zadnji seji dovoliti letno podporo za slovensko šolo, ki se otvori na slovenski meji ter stopiti v dogovor s „Trgovskim obrtnim društvom“, da se pridobé sposobni trgovci za slovenske meje. Čas je že bil, da zopet enkrat kaj slišimo o tem društvu, v katerega smo stavili ob ustanovitvi obmejni Slovenci vse svoje nade.

(Električna železnica v Ljubljani) se ven dar enkrat začne graditi. Inženjerji tvrde Siemens & Halske so že prišli v Ljubljano.

(Utonil je) dne 14. t. m. v Ljubljani pri D. M. v Polju 19letni mesarjev hlapec s konjem vred.

(Niža gimnazija v Ljubljani) se razširi s prihodnjim šolskim letom v višjo gimnazijo ter je ministerstvo že poslalo dotično odredbo kranjskemu deželnemu šolskemu svetu.

(Veliki shodi na Kumu) se vrše letos dne 24., 25. in 26. avgusta.

(Društvo županov za litijski okraj) se je ustanovilo dne 15. t. m. ter si izvolilo načelnikom šmartinskega župana g. Breznikarja. Tudi politično društvo za ta okraj se kmalu ustanovi. Z okrajnimi županskimi društvi se ruši vseslovenska županska zveza, kar je le obžalovati.

(Gorenjska kmetijska zveza) se snuje s sedežem v Kranju.

(Potres.) Na Dolenjskem okoli Št. Jerneja so občutili dne 17. t. m. ob 4. uri 52 minut nad tri sekunde trajajoč potres.

(„Centralna posojilnica slovenska“) ki ima začasno svoj sedež v Krškem, sklicala je bila v sredo, dne 8. avgusta t. l. izreden občni zbor v Maribor, kateri sicer ni bil obilo obiskan, pa je bil po vsebini razgovorov zanimiv. Najprvo se je splošno razpravljalo o načelnih dobre gospodarske, osobito denarne zadržne organizacije na Slovenskem. O tem so bili navzoči zborovalci vsi edini, in sprejele so se od načelnstva nasvetovane resolucije, ki se bodo priobčile v mesečniku „Slovenska zadruga“, ki je glasilo slovenskega posojilništva. Različnih nazorov so bili zborovalci, osobito udje „Centralne posojilnice slovenske“ na eni, ter zastopniki velikih posojilnic v Celju in Mariboru na drugi strani. Prvi so naglašali korist in uredbo svojega zavoda, katerega so pripravili premestiti v Celje, ako bi „Zveza slovenskih posojilnic“, ki se bode o tem pri zboru dne 30. t. m. posvetovala, pridrila tej premestitvi; drugi pa bi s tem ne bili

zadovoljni, ker celjska posojilnica sama deloma že zdaj opravlja posel večje denarne posredovalnice, in ker ima mariborska posojilnica omejeno zavezo, dočim je „Centralna posojilnica slovenska“ osnovana na podlagi neomejenega posojstva. Vkljub temu se je sklenilo z ozirom na to, da se Celje v narodnogospodarskem obziru tako razvija, da potrebuje poleg „Južnoštajarske hranilnice“, ki goji le hipotekarni kredit, in poleg posojilnice, ki naj se peča le z osebnim kreditom, še osrednjega denarnega zavoda za slovenske posojilnice: da se prestavi na dobrih načelnih osnovah in že dobro urejena „Centralna posojilnica slovenska“ iz svojega sedanjega zasednega in ne dovolj primerne sedeža krškega v Celje, kjer naj stopi na mesto društva „Zveza slovenskih posojilnic“, ako bi to društvo dne 30. avgusta želelo takov preustroj. — Načelnstvo „Centralne posojilnice slovenske“ je bilo pooblašeno, da stori v tej zadevi glede premembe svojih pravil primerne korake, ako in kadar bi potrebe, okoliščine tako nanesle. Ko se je bilo to dognalo, je bil v načelnstvo „Centralne posojilnice slovenske“ izvoljen g. dr. Tom. Romih, župan v Krškem.

(Talijska za rešitev življenja) v znesku 52 K je dobil kočevski dijak Alojzij Ahac, ki je rešil iz vode Jos. Lozerja.

(Velik požar.) V Kalu pri Št. Petru na Krasu je zgorelo dne 14. t. m. 16 hiš.

(Električno železnico v Celovcu) in sicer po mestu ter do Vrbskega jezera zgradila bo tvrdka Ganz & Comp. iz Budapešte.

(Mandat je odložil) koroški državni poslanec Ghon. Za izpraznjeni deželnozborski mandat kmečkih občin Beljak Paternijon Rožek se poteguje Jurij Teppner, solastnik beljaških toplic.

(Tržaški neodrešenci) so položili na grob italijanskega kralja venec z napisom: „Trst svojemu kralju“. Avstrijska vlada meži na obe oči!

(V Tratu) je pogorel parni mlin Jos. Milosoviča. Škode je nad 140.000 K.

(Cesar v Gorici.) V Gorici pride cesar okoli 18. in 19. septembra. Vršijo se velikanske priprave za slovesen sprejem.

(Šolstvo v Istri) V Istri je glasom uradnega izkaza 17.853 otrok brez šolskega pouka. Ako se pristavimo, da so to hrvaški in slovenski otroci, nam pač vzrokov ni treba iskati.

Dopisi.

(Sv. Martin v Rožni dolini.) (Slomšekova slavnost.) Dne 12. avgusta t. l. doživela je naša lepa Rožna dolina lep narodni praznik, ki ji ne izgine tako hitro iz spomina. Slomšekova slavnost se je izvršila nad vse sijajno in veličastno. Preteči oblaki, ki so nas zelo vznemirjali, so se naenkrat umaknili proti jugu, tako, da smo lahko ob najlepšem vremenu obhajali to redko slavnost. Udeležba je bila ogromna. Posebno so nas razveselili požrtvovalni celjski rodoljubi obojega spola, potem Galicijani, Vojničani, Novocerkovljani, Dobrčani itd.

Slavnostni prostor pri Stožirju-Krčzanu je bil lepo ozaljšan z zelenjem in zastavami. Slavnost se otvori z K. Brvarjevo pesmijo: „Slava Slovencev“. Nato je sledil slavnostni govor, kojega je govoril č. g. Ivan Košar, župnik iz Galicije. V vznesenih besedah nam je opisal Slomška kot bogoljuba in rodoljuba. Slomšek — sam vzgled pobožnega moža je jako veliko storil za utrditev katoliške vere med Slovenci. Bil je najslavnejši slovenski pridigar v tem stoletju. Slovenski narod gotovo ni imel večjega rodoljuba in narodnjaka, kot je bil škof Slomšek. Končujoč je zaklical trikratni „slava“ Slomšku, ves zbrani narod pa mu je pritrdil, zaedno pa tudi slavnostnemu govorniku v zahvalo zaklical trikratni gromoviti „živio“.

Sedaj nastopijo domači diletanti. To vam je bil smeh, kakršnega še nismo doživeli pri nas. Uprizorila se je namreč burka „Gluh mora biti“. Igra sama na sebi precej dobre vsebine, igralci popolnoma uglobljeni v svoje vloge, uprizoritev gladka, uspeh torej ni mogel izostati.

Pevci zapoje „Zvečer“, in tej točki sledila je burka „Prvikrat pri fotografu“, koja sta jako dobro pogodila gg. L. J. in J. K.

Pevci zapoje še zadnjo pesem „Slovenec i Hrvat“, na kar se zaključí slavnostni del.

Nato se je vršila prosta zabava v gostilni in na prostem s petjem in nagovori. Tekmovali so trije pevski zbori, od kojih se nam je najbolj omilil mešani zbor, sestavljen iz cenjenih Dobrškovič gospodičen in drugih gospodov; na obče zahtevanje moral je ta več točk ponavljati. Vse je bilo veselo, navdušeno vsled krasnega izda Slomškove slavnosti. V zgodovini našega bralnega društva pa ostane letošnja Slomškova slavnost zapisana z zlatimi črkami kot jasen dokaz, kako se je ljudstvo hvaležno spominjalo svojega probuditelja, škofa Slomškega, ob stoletnici njegovega rojstva. K—c.

Iz Velenja. Veselica bralnega društva Gornješaleške doline na dan 12. avgusta t. l. se je sijajno obnesla. Prišlo je občinstva nad 300 ljudij, kar je gotovo najboljši dokaz, da se naše ljudstvo zaveda svoje narodnosti.

Najprej pozdravi prav prisrčno vse navzoče predsednik društva č. g. F. Cizej, potem prebere tajnik pravnik g. Meža zapisnik prvega občnega zbora. Nato se zaključí občni zbor, ker je primanjkovalo časa za posvetovanje in ker se namerava sklicati kmalu odborova seja.

Pred vsem moramo omeniti slavnostni govor o Slomšku, katerega je govoril g. prof. Verstovšek. Ni nam kazal samo v frazah Slomškove zasluge in kremenit značaj, ampak njegov govor imel je še čisto drug namen, katerega je g. prof. sam in katerega tudi mi označimo z ednim stavkom: Mi rabimo le še enega Slomškega, njegov program naj bo tudi naš program, potem se nam ni bati nemškutarskih polovičarjev. V jako prijetnem kontrastu s slavnostnim govorom presenetil nas je g. M. Levstik s svojim poučnim govorom o sadjereji. Čeravno snov njegovega govora ni posebno prikladna za humor, znal je g. govornik dati svojemu predmetu tako obliko, da je pridobil takoj v začetku vse poslušalce za se. Mi pa ne rečemo nič drugega, kakor, da nas prej ko prej iznenadi g. govornik s sličnim nastopom!

S posebnim veseljem nas je navdal pogled na novo sestavljeni mešani pevski zbor Šaleške doline. Tako mnogoštevilnega in ubranega pevskega zbora že dolgo nismo slišali v naši v Gornješaleški dolini in želimo samo, da pristopi še več novih moči, da ostane zbor vedno na tako krepkih nogah kot sedaj. Izvajalo se je več pesmij v mešanem in pevskega zboru s tako prečiznostjo, kakršno sicer opažamo le pri najboljših pevcih.

Imeli pa smo tudi odlične goste iz Dunaja, Istre, Maribora, Šoštanja itd. med nami, kakor tudi vso domačo inteligenco. Vladalo je le veselje in — kar žal ni vedno bilo dosedaj — prav pristna staroslovenska prisrčnost brez razlike stanov. Vsak se je vračal s prijetno nado domu, da se priredi zopet kmalu tak poučni shod.

S posebnim zadovoljenjem smo lahko ponosni na naše bralno društvo, ki si je stavilo sveto nalogo, delovati za napredek našega ljudstva in da popolnoma zatre nemškutarsko ošabnost v naši okolici.

Bralno društvo bo imelo lepo knjižnico; udje društva dobivali bodo knjige najrazličnejše vsebine na posojilo, kakor tudi časopise na razpolago. Zato pozivljamo vse one, katerim je kaj ležeče za duševno izobrazbo, za gmotni napredek in do narodnega ponosa, in ki še niso vpisani v društvo, da pristopijo prej ko prej temu prekoristnemu društvu. Nova društvena soba je pri g. Hudoverniku blizu Velenja. Ustopnina je tako nizka, da jo lahko pogreši vsak brez najmanjšega pomisleka. Društvo bo imelo moče v odboru, kateri se zavedajo svoje naloge, in ki bodo skrbeli za to, da se priredijo poučni shodi tudi po zimi. Tu se bodo dajali nauki o živino-reji, o sadjereji, brali se bodo članki iz raznih časopisov ter dajala pojasnila posameznikom o našem jeziku, zgodovini, kako se ravnati pri uradih itd. Naša bralna društva sploh naj bi dobila značaj „ruskih kružkov“, kajti le tako moremo rešiti naše ljudstvo — propada!

Ponikva. (Spomini na Slomškovo slavnost — občinske volitve.) Na tisoče ljudstva je bilo privrelo dne 5. t. l. avgusta na Ponikvo, da je proslavilo stoletnico Slomškovega rojstva.

Masa naroda je proslavljala svojega buditelja. Nemški listi so se penili jeze ter so morali priznati, da se prebujeno slovensko ljudstvo s svojo hvaležnostjo do svojih narodnih dobrotnikov zaveda in da ve v svoji zavednosti ceniti plodonosna dela svojih prednikov.

Nemški listi „Tagespost“ in „Tagblatt“ so poniževali Slomškovo slavnost, dasi bi bili lahko Nemci ponosni, da je živel med nemškimi Gradčani tako rodoljubljen narodno zaveden in med ljudstvom tako priljubljen škof, kakor je bil Anton Martin Slomšek med Slovenci. Nemški listi so imeli svoje ogledube na Ponikvi in se grozno jeze, da niso imeli ničesar slabega poročati. Vse se je vršilo mirno, najmanjšega prepira ali pretepa ni bilo, dasi je bilo nad 10.000 ljudstva zbranega.

Previdnost politične uprave je poslala na Ponikvo 17 oročnikov, kateri pa niso imeli najmanjšega posla, pardon, čuvali so gradič vpokojenega stotnika, rujavega Prusa Auffahrta, kateri je baje osebno interveniral pri c. kr. okrajnem glavarstvu, da se straži njegov gradič, ker se boji, da bi ga ljudstvo sihilo, razobesiti zastave. Smešno, kdo se briga na Ponikvi za gmotno hirajoči gradič stotnika Auffahrta! Pozornost nerazumljiva — boljšega izraza ne moremo rabiti — je to, da se je poslal oddelek oročnikov tudi na Ponikvo, ki bi naj imel nalogo, varovati one posestnike, ki bi ne hoteli razobesiti zastav, če bi jim kdo pretel. Kaj takega prisiliti!

Kdor pozna slovensko vas Ponikvo, mar se ne smeje! Vas je popolnoma slovenska razun trgovca Eichbergerja in letovišarja prof. Hallada, — ki pa sta oba razobesila cesarske zastave, dasi jih ni nikdo pozval — ni ga na Ponikvi Nemca, in tega politična uprava v Celju ne vé in misli, da se bode kdo protivil izobesiti zastavo o priliki slavnosti ljubljence slovenskega ljudstva.

Neprijetno je dirnilo tudi vsakogar, ki je videl v cerkvi pri pridigi preč. g. dr. Medveda, sredi cerkve stati vladnega zastopnika, č. kr. nadkomisarja Kriehuberja, ki je v uradni uniformi v potu svojega obraza stenografil pridigo. Pot mu je kar lil po obrazu. Pozneje ni imel opraviiti ničesar ter je lahko mirno zavžival kosilo pri Auffahrtu, katerega gradič je tako pridno strazila žandarmerija.

Slovenska maša je bila prepovedana, kakor se nam potrjuje, vsled vpliva celjske politične uprave, ki je menda pritiskala na mariborski kapitelj, ker je v tem videla panslavistično agitacijo. Sicer je taka prepoved nerazumljiva, ker se je v prejšnjih letih slovenska maša brala v sosednji tiri v Št. Jurju brez vsakega pomisleka in se ni nad tem nihče spotikal. Ljudstvo, ki je tokrat bilo navzoče, bi bilo ginjeno nad milobo slovenske maše.

Dne 23. t. l. avgusta se vrše na Ponikvi občinske volitve, in kakor se čuje, se bode vlada občinske uprave izročila v druge roke. Najbode kakor koli hoče, toda močje, ki stojijo na čelu občinske uprave, morajo biti razsodni in zavedni možaki, ki se ne dajo od nikogar komandirati. Kmetske občine naj vodijo kmetje, oni naj bodo v njih gospodarji in nihče drugi. Zato ni nikogar drugega voliti v občinski zastop, kakor kmeta, ki v tem svojem zastopu lahko prosto pove svoje mnenje, ne da bi stal pod vplivom kakega gospoda, ki nima smisla za potrebe ljudstva. Naš nemškonacionalni trgovec Eichberger se na vse kriplje trudi, da bi prišel v občinski zastop. Sramota bi bila za vsakega Ponkovičana, ki bi ga volil, ker on sam se hvali, da je Nemec in je tudi pri slavnosti pokazal, koliko mu je za Ponkovičane. Dasi je imel pri Slomškovi slavnosti precejšen dobiček, ni dal niti vinarja za slavnostne priprave. Vsak zaveden, naroden Ponkovičan bi moral vedeti, da je njegova gostilna in trgovina naša nasprotnica.

Zalostno bi bilo, da bi se sedaj, ko je ravno minila slavnost in se Ponikva povsod na Slovenskem častno imenuje, volil v občinski zastop nemški nacionallec, ki se ljudstvu le dobrika v svojo korist.

Občinski zastop Ponikva ima biti neodvisen, naroden, v katerem mora biti prostora za kmeta, ki bolje vé, kje ga čevlji žuli, kakor gospod

magari z dolgo ali kratko suknjo — kakor je Eichberger.

Politični pregled.

(Državni položaj.) Ministerski predsednik Körber še vedno zahaja v avdienco k cesarju v Isl. Mnogo se tudi govori, da se Körberjevo ministerstvo še pred sklicanjem državnega zbora preustroji ter se pokliče v ministerstvo nekaj parlamentarnih zastopnikov.

(Za združenje severnih Slovanov.) Pretečeno nedeljo se je vršil v Brnu sestanek vseh prijateljev za združeno organizacijo Slovanov na Češkem, Moravskem, Šlezijskem, Nižjeavstrijskem in avstrijskih Slovakov. Da bi pač ne ostalo samo pri željah, kakršne imamo Jugoslavi gledé našega združenja!

(900letnica krščanstva na Ogrskem) se je začela obhajati dne 15. t. m. v Ostrogonu. Cesarja je zastopal nadvojvoda Ferdinand. Prisostvoval pa je tudi nadvojvoda Jožef in ministerski predsednik pl. Szell z ministri.

(Nov vrhovni poveljnik srbske armade.) Na mesto razkralja Milaná je imenovan general Mihael Srečković vrhovnim poveljnikom srbske aktivne armade. General Marković je postal šef generalnega štaba.

(Črnogorski knez Niko 40 let vladar.) Dne 14. t. m. so praznovali Črnogorci 40letnico vladanja svojega ljubljene knaza Nikite. Knez Nikita je prevzel vladu kot posinovljenec brata umorjenega knaza Danila leta 1860. Z mečem v roki proti Turčinu in s knjigo prosvete je knez Nikita s pomočjo ruskega carja moderniziral in ojačil svojo slovansko kneževino. Za pouk in kulturo si je pridobil neveljivih zaslug ter kot pesnik tudi širi med svojim narodom smisel za umetnost in lepoto. Med knezom in ljudstvom vlada pristno slovansko patrijarhalno razmerje, podobno razmerju velikih županov s svojci.

(Izgon Avstrijcev iz Pruske.) Iz vrtislavskega sodnega okraja so zopet izgnali 23 avstrijskih Slovanov.

(Premoženje italijanskega kralja.) Umorjeni italijanski kralj Umberto je zapustil 22 milijonov čistega premoženja razun mnogih gradov in posestev. Premoženje podeduje njegov sin — naslednik.

(Skrb Italijanov za svojega kralja.) Italijansko časopisje zahteva, da se mora novi kralj podvreči vsej previdnosti in skrbi za svoje življenje, kar je umorjeni kralj vedno odklanjal. Kralj ne sme nikamor brez ednega odgovornega ministra in telesne straže, kajti ne gre se samo za kraljevo osebo, temveč za obči blagor Italije.

(Ruski car v Parizu.) Car Nikolaj II. pride 15. ali 17. septembra t. l. v Pariz, kar se oficijelno zatrjuje.

(Hrvatje na Kitajskem.) V bitki za luko Taku so se posebno odlikovali avstrijski mornarski vojniki ter jih je tudi več našlo junaško smrt. To se po vseh uradnih listih zatrjuje, a zamolči se, da so bili ti junaki skoraj sami Hrvatje. Slovan doprinaša pač povsod junaštva, le pripoznati se jih noče.

(Vojna v Afriki.) Glavno vlogo v burski vojski igra sedaj general Dewet, ki se zna spretno umikati angleškemu generalu Kitchenerju ter ga najbrže hoče zvabiti v neugodne kraje. Dewetu se je baje tudi posrečilo rešiti vse ujetnike razun častnikov.

(Vojna na Kitajskem.) Glavno delo mednarodne vojske je končano. Dne 15. t. m. so prišle iste pred glavno kitajsko mesto Peking ter po hudem boju zavzele mesto. Oblegani evropski poslaniki so rešeni. Cesarica vdova, princ Tuan in cesar Kwangsi so pobegli že 7. t. m. iz Pekinga, ko so zvedeli, da se mednarodne čete bližajo prestolnici. S seboj so vzeli vso dvorno osebo ter se baje določili za sedež osrednje vlade mesto Heionfu. Pri naskoku na Peking je padlo nad 100 Japoncev in 300 Kitajcev. Dne 12. t. m. zasedli so Evropejci tudi Tung Hao. Princ Li Hung Čang je svetoval cesarici, naj se ne ustavlja mednarodnim četam. Isti prihc je baje tudi poverjen, da začne posredovanje za mir. Vsekakor se vojna ne bo več dolgo nadaljevala, pač pa bo trajala dokaj časa, predno se mednarodne velevlasti zedinijo gledé pogojev za mir.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ante Beg.

*Slavno občinstvo rabim najčljudneje, si pri priliki ogledati
mojo trgovino in zalogo.*